

המשך מעמוד 7

התפרטו אחרי שגמרו את שנת השרות לה התחייבו. מן הגרעין נשארו אותה שעה רק שבעה בחורים. את הצעה להתנחל במ' קום אחר, עין יב, מצפה הנמצא 20 ק"מ מדרום לחצבה (עין חוסוב) לא קיבלו. במקום זה הלכו לעבוד בסולל-בונה.

המדינה כבר פלשה. השאלה שקשה להחליט עליה: האם קומה התרנגולת לבי צה או הביצה לתרנגולת, האם התפור הגר- עין אחרי שהובר לו שלא ימסרו לו את המקום השני, או שהמקום השני לא נמסר לו מפני שהאנשים התפורו?

אומר איש שח"ל: מדינת ישראל כבר פלשה לנו, עם כל סיבוכי המחלוקת וה' משרדים שלה, כשיד אחת אינה יודעת מה עושה הדי השניה. דוגמה בולטת: כשהיה צורך להעביר את הציוד של עברונה, שערכו נאמד בכמה רבבות לירות, מידי הגרעין (ומשרד החקלאות) לידי עין רדיאן (והסוכ' נות), אבד חלק ממנו, מפני שלא היה למי למסרו.

משפט

האסירים האמינו בצדק

כשעבר עורך-הדין מקס קריצמן, סניגורו של הקאפו אברהם פריד, ליד חדר מזכירי ה' שופטים, בבית המשפט המחוזי, תל-אביב, יצא לקראתו המזכיר חסון שקיפיר לו בפנים צוה- לות ש'משפטי הקאפוס הרבים יצרו תקדים בסדרי בית-המשפט'. הקושי הגדול ביותר ב' נוהל משפטי של פשעים רגילים היתה הבט' חת נוכחותם של העדים, אשר הגטייה המשו- תפת לכולם היא ההתחמקות.

לדעת עורך-הדין קריצמן נובע ריבויים של משפטי הקאפוס בשבועות האחרונים לא מתוך העובדה שנתגלו לפתע מקרים רבים של פשעים נגד האנושות, אלא מסיבה מלא- כיתית יותר: 'מבצע חיסול פלילי' (העולוס הזה 731) שהחל לפני כחודשיים בטיפול בתר- קים שנצטברו, מתוך הונחה, בבתי-הדין, הר- ציא בבת אחת, מבתי הסוהר, פושעי מחנות ריכוז, שנכלאו לאחר חקירה מוקדמת. מאז שהחלו משפטי הקאפוס, לא ארעו יותר מקרים של דחייית משפטים בשל העדרם של עדים. להפך, הללו עמדו על רצונם להעיד, ויותר מזה, לא התעניינו כלל בתשלום המ- קובל לעדים, תמורת זמנם שהקדישו לבית- המשפט.

התגלית האחרונה שגילה עורך-הדין קריצ' מן מפילי המזכיר חסון: בארצות-הברית קיים מוסד יהודי העוקב אחר משפטי הקאפוס המתנהלים בארץ. מתקשר עם אנשים שונים, יוצאי מחנות הריכוז, שולח להם כספים להב- טחת הופעתם בבית-המשפט.

עו"ד מקס קריצמן, הסרמפיסט חיכה 7 חודשים

פורקן לאחר השיחרור. במחנות ה' השמדה הנאיים באירופה היו קיימים שני מעמדות של יהודים. למעמד הרוב השתייכו הניזונים לעבודות פרך ומות כבשים. המי- עוט היה מורכב מיהודים, במקרים רבים חסרי-מצפון, שמונו קאפוס (שוטרי-מחנה) עליידי הנאצים, נגשו באחיהם כשטובת נוחיו- תם האישית והעלת עורם נגד עיניהם.

עם חיסול מחנות העקורים והעברתם ליש- ראל, הגיעו לארץ בני שני המעמדות. מאז רבו מקרים של גילויים ברחוב ובמקומות ציבוריים של יהודים שמשו עוריהם האכ- זריים של שליטי המחנות. בתחוקת המדינה.

נוסף סעיף חדש: 'חוק לעשיית דין בנאצים ובעוריהם'.

עורך-הדין קריצמן סבור שהמשותף לרר במ הגדול של עצורי המחנות היתה השאיפה להיטיב את תנאי חייהם הבלתי אנושיים, ומ' אחר שרק מעטים זכו בכך תמורת מחיר יקר (מינוי קאפוס). נתחה ניגודי שנהא, קנאה ושאיפה לנקמה, שהתלה מוצאת פורקן לאחר השיחרור מן המחנות, עם העליה לישראל. לדעתו של קריצמן חייב שופט או תובע הבאים להרשיע קאפו בדין, לזנוג לכף חיבה רק לאחר שיקולים רבים וכניסה לעבי הקורה של תנאי החיים (או המחנה) במחנות, המצב הנפשי והמוסרי של יושביהם. במשפט הסני- גוריה האחרון של מקס קריצמן, בו הגן וזיכה מכל אשמה את הקאפו אברהם פריד, בן ה-27, נשתקפו בעיות אלה בהחירות רבה. **זוועה מבעד לחלון.** במחנה בולקוביץ האם שבגרמניה, סיגלו לעצמם שליטי המח- נה בן 700 היהודים שעשעו אכזרי בגופותיה- הם של ילדים בני 15. רבים מיושבי המחנה האמינו שהתופעה נבעה מתוך המחסור ה- מוחלט בנשים. הגרמנים נהגו להפשיט, ב- עורת ששה קאפוס יהודים, את הנערות ול- השליכים לבור קפוא מים, לשפשף את בשרם העירוס במברשת חדת-שיניים מרוחה עפר קפוא עד אשר היו מאבדים את הכרתם, קופאים מקור ולעתים אף נופחים את נשמתם. הלל איצקוביץ' יליד רומניה, התגלגל אל מחנה בולקוביץ'האם, בחורף 1944, בהיותו בן 15, שימש מקלף תפוחי-אדמה במטבח המח- נה. מבעד לחלון המטבח היה משקיף בזר- עה על מעשיהם של הקאפוס היהודיים בנע- רים, שבוצעו כחוספת לתפקידם הרשמי: העברת אסירים מן המחנה לעבודה בבית- החרושת לאוירונים הסמוך והחרושת, בגמר תעבודה, אל המכלאות.

באחד הבקרים השקיף הילל כרכו, דרך חלון המטבח, ראה כיצד חברו הסוב ביותר נסחב עירום-גוף להתעללות. מאז לא הוסיף לראותו יותר.

אחר עשר חודשים. שמונה שנים ל- אחר מכן עמד חייל צה"ל בכביש הדרום, חיכה לטרמפ כדי להגיע לביתו במסמיה. היה זה הילל איצקוביץ', בן ה-23, שהרים את ידו וצעד מכוננית של משטרת ישראל נהוגה בידי שוטר. הנהג פתח את דלת תאו, העלה את החייל שיצדו. לאחר שהחליפו ה- שניים מלים ספורות, נסתבר להילל כפי ש- טען בעדותו בבית-המשפט, שצדו יושב אב- רהם פריד, הקאפו שעמד ליד בור המחנה, שהפך קברו של ידידו.

איצקוביץ' לא גילה לפריד כי הכירו, ביק' שו להוריו מן המכוננית, ורק לאחר ציפיה של שבעה חודשים, שנבעה, לדבריו מתוך שיקולים מצפוניים, מסר את פריד האשמו- תיו במשטרת רמלה, שאסרה את פריד. לפני הקצין החוקר הכחיש פריד את ההאשמות, אם כי הודה שאומנם שימש קאפו המחנה בולקוביץ'האם, אך היה, לדבריו, קאפו טוב, אהוד על האסירים, להם הברית צרכי מזון ושיירי אוכל. 'אולם', הוסיף, 'קניתי לי גם אויבים'. ההסבר: הוא לא הצליח לספק מזון וצרכים אישיים לכולם.

למרות טענותיו של פריד כי מעולם לא התעלל בתושבי המחנה, נשלח לעשרה חוד- שי מאסר בכלא יפו, בו הצליח לשכנע את חבריו האסירים בצדקת טענותיו. הם עוד- דוהו להילחם למען גילוי האמת. כאשר יצא מבית-הכלא להמשך חקירתו אמר לשוטריב שהובילו אותו: 'ליום הזה חיכיתי עשרה חודשים'.

באולם בית-הדין המחוזי, תל-אביב, היתה התנהגות העדים משונה ביותר, הטילה ספק בלב הנוכחים באמינות האשמתם. העד הרא- שי, הילל איצקוביץ', מסר לפריד פתק כתוב הונגרי: 'לטובתך, גש אלי! השמד את הפתק!'. העד השני, עקיבא רוזן, בחר בדרך אחרת: הוא יצא את הארץ לארגנטינה, שעה שפריד היה כלוא על סמך עדותו. טען פריד בבית-המשפט: 'התירתי במשטרה ש' העד רוזן יתחמק ולא יופיע בבית הדין'. הסיבה, לדבריו: חתימה על עדות כוזבת. כאשר זוכה אברהם פריד, שמח לא הוא בלבד. שמחו עמו: חבריו למאסר בכלא יפו, שהאמינו בצדקתו, עזרו לו להלחם למ- ען גילוי האמת.

דרכי חיים

מחקר מתוך גולגולות

ליד בית ברחוב אלנבי, תל-אביב, עמדה אשה צעירה וחרתה, התבוננה בעיניה הדומ' עות בשלט הפסל: הפרופסור מריאן, פסיכר- גרפולוג, מקשה: 'נראשית במעלות ארבעת קומות הבניין, צילצלה בפעמון הדלת. 'פרופ'

סור מריאן? שאלה בקול חנוק-דמעות. כחצי שעה לאחר מכן יצאה אותה האשה מלשכתו של הפרופסור, קומתה השחוחה נזדקפה, דמעות לחייה יבשו, היא נראתה שק' סה ומאושרת. לא פחות מאושר ממנה היה מריאן ארדיטי, 53, שעזב את ארץ הולדתו, בולגריה, לפני שנתיים, משום שנשארו בה רק 6000 יהודים ומשום ש'יעודו הוא לעזור ליהודים סובלים'.

לאחר 12 שנה באוניברסיטאות צרפת ואי- טליה קיבל דיפלומה של מומחה לפסיכולוגיה. למד גרפולוגיה ופרנולוגיה בפאריס, ועתה הוא מאמין שבאמצעות קריידינו, מבנה ראשו, ובניין אברי גופו של האדם בכללם,

פסיכוגרפולוג מריאן ארדיטי נושא נסיונו הפרופסור ניסה 7 שנים

הוא יכול לגלות את כל מה שניתן לומר על אופיו, נטיותיו, הלכי-רוחו ומידת הנורמליות או אי-הנורמליות הנפשית של האדם. כדי להתמחות בפרנולוגיה היה עליו ללמוד גם אנטומיה, על-פי העיקרון שאין בעולם שני אנשים בעלי מבני-ראש שווים. בדרך כלל מחיל פרופסור מריאן מן הרגלים, שלפי גודלן הוא קובע את מדת התפתחותו הפיסי- ת של האדם, מהן הוא סוקר במטב את יתר חלקי גופו, עובר אל הראש שאת מבנהו הוא ממשש, אב הקשבה מרוכות לצורת דיבורו ותגובותיו ועל-פיהם הוא קובע מה חסר ללקוח. נותן לו עזות-חיים, שולח אותו למר- מחי-נפש, שהוא עצמו אחד מהם, ואל מומחים רפואיים, במקרה שמקור הסתבכותו הנפשית של הלקוח, בליקויים פיסיים.

אישוניו של הפרופסור. משך השני- תיים מאז עלייתו לארץ, עזר, לדבריו, 'למי' אות חלכאים ונדכאים', על-כך מעידים מאות מכתבי התודה, בתיבה הגדושה בהם, שעליה מצביע הפרופסור בגאווה.

מריאן, השולט ב-11 שפות (ביניהן: בולג- רית, תורכית, סרבית ואספרנטו), אומר ש' אלפי אנשים בתל-אביב אינם יודעים מאומה אודותיו בעוד שהוא 'יודע עליהם יותר דב' רים ממה שהם יודעים על עצמם'.

את מחקריו לעמקי אושיים של אנשים, ער- רך מריאן בבתי-הקפה של תל-אביב, שהם בתי-האולפן שלו. לעתים הוא יושב לבדו, ליד שולחן פינה, מכחן את מבטו ביציבות מול עיני אורח זר, שנאלץ לעצום את עיניו לאחר שניות מעטות מחמת עצמת אישוניו של הפרופסור, שהוא גם היפנוטיסט, שערך קורסים מרוכזים להיפנוזה, סוגסטיה ואוטו- סוגסטיה בתל-אביב, בהם השתתפו קציני צבא ומשטרה גבוהים, שהזדו לו כעבור זמן, במכ- תבים: 'הקורסים שלך הביאו לי תועלת רבה בעבודתי המשטרית'.

זה 15 שנה שמחשבה אחת בלבד מנקרת במוחו של מריאן, לא נותנת לו מנוח: 'כיל' צד אוכל להבין ולקבוע את המגרעה הנפשית של האדם, כיצד אוכל לודא ולפרש את הפונק' ציות השכליות שלו'.

הפתרון נראה לו במכשיר מדעי, חשמלי, אלקטרוני ורדיו-אקטיבי, שאותו ניסה לבנות משך 13 שנה בחוף-לארץ, פשטו והלבישו צורה שבע פעמים ללא הצלחה חיובית. פרופסור מריאן שראה במכשיר את שאיפת חייו, לא אמר נואש, המשיך לבנותו גם בא- רץ. לאחר ארבע בניות שנסתכמו בהוצאות של אלפיים לירות, שקיבל כאשראי מבנקים שונים (לי עצמי אין כסף, כי הדבר היחיד שאינני מסוגל לקבוע, הוא מידת עושרם של לקוחותי, שלרוב טוענים שהם עניים). כא- שר סיים, לפני זמן קצר, את בניית המכשיר,

הגיע לידי סיפוק ואושר מוחלט - כליל השלימות'.

פרופסור מריאן הדפיס ספסים המתחלקים ל-41 סעיפים המייחסים לאדם 41 תכונות, נטיות וחושים, כגון: אנרגיה ושאיפת יציב' רה, התעניינות במין שכנגד, תקיפות, סדיס, אפטיה, נטיה להומסקסואליזם, אגואיזם, חר- סר שיחי משקל. המכשיר נקרא: פסיכר- סקופ, והוא מורכב משלוש תיבות גרושות מגופים, צילינדרים, מנורות וחוטים, המחוב- רים זה לזה על-ידי חוטי-חשמל. בתיבה אחת התלויה על קיר קבועות שלוש מנורות המאי- רות לסרוגין, בצבעי כחול (שילי), אדום (חיובי), לבן (נורמלי).

'יעילותה של ההמצאה', אומר הפרופסור, 'הוכחה ב-300 נסיונות שכולם נסתכמו בתר- צאות חיוביות'. תהליך המבדק: הושבת הל- קוח על כסא מתחת לתיבת המנורות התלויה על הקיר, כובע פלדה מרופד על ראשו. הכובע מחובר למנוע חשמלי המלסף את ה- גולגולת ומשרד מתוכה את תוצאות המחקר, באמצעות חוט חשמלי, אל תיבה קולטת, רדיו- אקטיבית. העיקרון האנטומי: 'גולגולתו של האדם מחולקת ל-35 מחלקות שכל אחת מהן מייצגת תכונה, חוש או אופי'.

מסקנתו של פרופסור מריאן, הסועף ששני אמריקאים הציעו לו 20.000 דולר תמורת ה- פטנט: 'קצת פרסומת לא תויק. אנשים לא מתעניינים בדברים האלה מספיק!'

רדיו

רק הנעימה הידושלמית

ב-14 במאי 1948, שעה שאחרוני הבריטים יצאו את ירושלים, ישבו שלושה מגננים בבית פרטי במרחק קטן מקו החזית כשבר- צונם להקליט שתי תיבות מתוך שירו של אביגדור המאיר, ירושלים, על פעמוניות מלחת שני כינורות.

קשה היה למצוא שבע שניות שלתוכן לא התערבו הדי הקרבות שהתנהלו על כיבוש העיר החדשה ובתוכה בית השידור שהיה עוד בידי הערבים. אחר שאייאפשר היה לד- חות את ההקלטה, כיוון שהאות היה צריך לסתוח את השידור הראשון של קול ירושלים העברי, התגברו הסכנאים על הקשיים, הצליחו בהקלטה.

כך נולד אות התחנה של קול ישראל, שנש- מע לראשונה מעל גלי המשרד החלש של קול ירושלים משך כל תקופת המצור. מוגת תכנות קול ישראל מאולפני ירוש- לים ותל-אביב לתכנית אחידה התבטאה הש- בוע גם באות תחנה אחיד. עד כה השתמשו בירושלים בפיסקה מתוך שירו של אביגדור המאיר, ירושלים, ובתל-אביב - בנעימה המבוססת על טעמי המקרא. עתה החליט שי- רות השידור להשתמש רק בנעימה הירוי- שלמית.

הארץ

המטוס הגיע בשעה רבע בבוקר (ידיעות אחרונות). יהודה ימון, ירושלים זהו, דייקנות צריכה להיות! דרוש נגר מתלמד לעבודה משרדית ול- שליחויות (מעריב). אורי כהן, חיפה כדי לדפוק על השומחנות?